

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ**

Факультет аудіовізуального мистецтва

Кафедра кінотелережисури та сценарної майстерності

ІСТОРІЯ ТЕЛЕБАЧЕННЯ

ПРОГРАМА

та навчально-методичні матеріали

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
які навчаються за спеціальністю
021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво»,
галузь знань 02 «Культура та мистецтво»

**Освітньо-професійна програма
КІНОТЕЛЕРЕЖИСУРА**

Харків, 2026

УДК 075.2(091)(073)

I-90

Друкується за рішенням науково-методичної ради ХДАК
(протокол № 4 від 27.04.2026 р.)

Рецензенти:

Миславський В.Н., доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри
кінотелережисури та сценарної майстерності ХДАК

Мархайчук Н.В., кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри мистецтвознавства
ХДАК

Укладач:

Черкасова Н. О., кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри
кінотелережисури та сценарної майстерності ХДАК

Історія телебачення : програма та навч.-метод. матеріали для здобувачів
першого (бакалавр.) рівня вищої освіти, спец. 021 «Аудіовізуальне мистецтво та
виробництво», галузь знань 02 «Культура та мистецтво», освітньо-професійна
I-90 програма «Кінотелережисура» / М-во культури України, Харків. держ. акад.
культури, Ф-т аудіовізуального мистецтва, Каф. кінотелережисури та
сценарної майстерності ; уклад. Черкасова Н. О. Харків : ХДАК, 2026. 16 с.

УДК 075.2(091)(073)

© Харківська державна академія культури, 2026 р.

© Черкасова Н.О., 2026 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ ТА ЇХ ТЕМАТИКА	8
САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	12
РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ РЕФЕРАТУ	13
ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ	15
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	16

ВСТУП

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі. Програма навчальної дисципліни «Історія телебачення» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів за спеціальністю 021 «Аудіовізуальне мистецтво». Передбачено аналіз основних етапів розвитку телебачення, його різновидів, особливостей виробництва, розповсюдження і споживання на сучасному етапі. Закріплення отриманих теоретичних знань відбувається на семінарських заняттях з аналізом сучасних проблем аудіовізуальної творчості та при виконанні самостійної роботи (підготовка до аудиторних занять, опрацювання розділів програми, перегляд і аналіз контенту різних жанрово-видових форм, робота з літературою та інтернет-ресурсами).

Обсяг дисципліни складає 3 кредити ЄКТС / 90 год., з яких 30 годин аудиторних, годин самостійної роботи – 60.

Мета курсу – розкрити специфіку телевізійного мовлення, його контенту, трансформаційних процесів в сучасних реаліях.

Очікувані результати навчання:

- ґрунтовно знати історію, теорію, сучасні тенденції розвитку українського та світового телебачення;
- розуміти особливості культурно-історичних, технологічних аспектів розвитку телебачення;
- усвідомлювати творчу і технічну специфіку створення телевізійного контенту у контексті тогочасних реалій;
- аналізувати внесок видатних представників української та світової телеіндустрії.;
- працювати з різними джерелами інформації та робити узагальнення;
- демонструвати навички гнучкого мислення, відкритості до нових знань;
- визначати особливості цільової аудиторії в процесі виробництва і споживання інформації;
- розкривати провідні тенденції розвитку українського і світового телебачення в сучасному аудіовізуальному просторі.

Форми навчальної роботи: лекції, семінарські заняття, самостійна робота студентів, консультації. Лекційні заняття мають інтерактивний пізнавально-прикладний характер. Семінарські заняття орієнтовані на аналіз проблем становлення й розвитку вітчизняної кіноіндустрії.

Передбачені методи навчання. Основними методами навчання виступають як традиційні методи викладання, так і методи, які забезпечують інноваційну модель проблемного навчання. У процесі роботи над теоретичним та практичним матеріалом курсу під час аудиторних занять застосовуються:

– пояснювально-ілюстративний метод – викладач пояснює основи теорії та практики режисерського фаху під час перегляду та аналізу фрагментів аудіовізуальних творів;

– метод проблемного викладу – педагог не тільки формулює теоретичну або практичну проблему, а й пропонує спосіб її подолання з допомогою порівняння різних підходів і точок зору;

– частково-пошуковий – активний пошук рішення практичних та теоретичних задач (наприклад – визначення певного періоду) на основі загальноприйнятих методичних принципів;

– словесний метод – слово (розповідь, бесіда);

– практичні методи: студенти одержують знання й уміння, виконуючи практичні завдання;

– наочні методи: джерелом знань є наочні приклади (ілюстрація).

Форми контролю

Вид контролю	Методи контролю
Поточний	моніторинг знань
Самостійна робота	перевірка самостійної роботи здобувачів
Підсумковий контроль	екзамен

Поточний контроль. Перевірка та поточне оцінювання знань студентів денної форми навчання проводиться протягом семестру. Кожна оцінка виставляється відповідно до розроблених викладачем та заздалегідь оголошених студентам критеріїв, а також мотивується в індивідуальному порядку на вимогу студента.

Оцінка поточного контролю складається із оцінок, які здобувач отримує за кожен тему поточного модулю. Наприкінці семестру оцінки складаються і отримана сума поділяється на кількість тем. Отримана середня кількість балів стає підсумковою оцінкою за тему / розділ.

Підсумковий контроль.

Підсумкове оцінювання відбувається за наступними критеріями:

- якість виконання завдань самостійної роботи студентів;
- широта ознайомлення з рекомендованою літературою;
- ступінь засвоєння фактичного матеріалу з кожної теми дисципліни;
- рівень засвоєння питань (проблем), що вивчаються.

Під час **екзамену** здобувач має право і можливість покращити результати відповідей за темами дисципліни.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1.

Художньо-виробничі особливості розвитку телебачення

Тема 1. Початковий період становлення телебачення.

Оптичне дальнобачення: від літературних пам'яток до наукових ідей. Перші спроби передачі телевізійного сигналу на відстань: фундаментальні відкриття, технологічні проблеми і досягнення. Перші телевізійні проєкти. Експерименти з чорно-білим і кольоровим зображенням. Особливості розробки механічного телебачення. Зародження електронного телебачення.

Тема 2. Становлення телебачення у різних країнах.

Характеристика становлення телебачення доби СРСР у 1930-х рр. Боротьба ідей. Специфіка розвитку телебачення у країнах Європи і Америці. Особливості виробництва і споживання телеконтенту у різних країнах. Телебачення у роки Другої світової війни. Поява телевізійної комерційної реклами. Прямий ефір і відеозапис програм.

Тема 3. Кінематограф і телебачення: від конкуренції до співпраці.

Соціокультурні трансформації після Другої світової війни. Основні фактори розповсюдження телебачення. Кінематограф і телебачення: конкуренція, взаємовплив, зміна парадигми класичної моделі виробництва і поширення контенту.

Тема 4. Розвиток телебачення у другій половині ХХ століття.

Поява супутникового телебачення. Поява кабельного телебачення. Сегментування телеринку. Аудиторія як основний споживач. Особливості життєвого циклу товару на телебаченні.

Розділ 2.

Проблеми розвитку сучасної телеіндустрії

Тема 5. Основні особливості цифрового телебачення.

Нові реалії: завдання і виклики епохи. Відмінність технологій «аналогове телевізійне мовлення» та «цифрове телевізійне мовлення». Розвиток технологій і споживання контенту. Основні технічні особливості, інновації у визначеному напрямку.

Тема 6. Вплив цифрових технологій на індустрію аудіовізуального контенту.

Характеристика можливостей «нового ТБ». Аналіз впливу нових способів трансляції на виробництво і розповсюдження контенту. Взаємодія між учасниками медіаринку.

Тема 7. Теорія конвергентного контенту в сучасному дискурсі.

Явище конвергенції в медіаіндустрії: визначення, хронологічні межі, розуміння науковців різних країн. Причини конвергенції засобів масової інформації. Теорія конвергентного контенту: погляди українських науковців. Трансформація телевізійного контенту в Україні.

Тема 8. Проблеми розвитку цифрового телемовлення в Україні.

Характеристика початкового періоду впровадження цифрових технологій телемовлення в Україні. Сучасна інфраструктура цифрового телебачення в Україні, внутрішні і зовнішні фактори впливу, роль комунікатора, позитивні і негативні наслідки на прикладах із сучасної практики вітчизняних телемовників. Тенденції розвитку українського медіаринку.

СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ

Семінар є ефективною формою організації навчання у вищій школі. Семінар органічно поєднується з лекціями, вирішує навчальну, розвивальну, діагностично-корекційну і контролюючу функції та дозволяє вирішувати наступні дидактичні цілі:

- поєднання лекцій із самостійною навчально-пізнавальною діяльністю студентів;
- забезпечення системного повторення, поглиблення і закріплення знань за темою;
- розвиток навичок розумової праці, творчого мислення,
- розвиток уміння використовувати теоретичні знання на практиці;
- формування у студентів інтересу до науково-дослідної роботи;
- здійснення діагностики і контролю знань студентів, тощо.

Сучасний семінар – різновид практичного заняття, який передбачає самостійне опрацювання студентами окремих тем і проблем відповідно до змісту навчальної дисципліни та обговорення результатів цього вивчення, представлених у вигляді тез, повідомлень, доповідей, рефератів тощо.

Кількість балів за роботу на семінарському занятті, виконання навчальних

завдань нараховується з урахуванням наступних критеріїв:

- якість опанування матеріалом та його осмислення;
- повнота викладу (дотримання висунутих вимог);
- самостійність та своєчасність виконання;
- креативність.

Програмою передбачено проведення семінарів за центральними темами курсу, а саме:

- 1 Початковий період становлення телебачення
- 2 Кінематограф і телебачення: від конкуренції до співпраці
- 3 Поява телевізійної комерційної реклами
- 4 Сучасна інфраструктура цифрового телебачення в Україні
- 5 Тенденції розвитку українського медіаринку

Семінар 1.

Початковий період становлення телебачення

Структура семінару та питання для обговорення

Пропонується обговорення наступних питань:

- передумови виникнення телебачення та наукові витоки;
- конкуренція між механічним та електронними системами;
- внесок ключових винахідників;
- перші регулярні трансляції в світі;
- телебачення в Україні: перші кроки.

Рекомендовані джерела інформації:

1. Десятник Г. О. Історія телебачення : [тексти лекцій] / Г. О. Десятник, А. І. Іщенко ; [наук. ред. С. І. Горевалов] ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т журналістики, Каф. кіно- і телемистецтва. Київ : КНУ, 2018. 93 с.
2. Литвиненко А. І. Становлення українського телебачення: навч. посібник. Київ : Навчально-науковий інститут журналістики, 2023. 153 с.
3. Мащенко І.Г. Хроніка українського радіо і телебачення в контексті світового аудіовізуального процесу. К.: Україна, 2005. 384 с.
4. Медведик А.Д. Основи телебачення: конспект лекцій для студ. Одеса: Наука і техніка, 2008. 155 с.

Семінар 2.

Кінематограф і телебачення: від конкуренції до співпраці

Структура семінару та питання для обговорення

Пропонується обговорення наступних питань:

- причини кризи кінематографу з появою масового телебачення;
- концептуальна різниця: умови «колективного перегляду у темряві» (кіно) і

- «домашній затишок» (телебачення);
- технологічна відповідь кінематографу;
- початок діалогу: телебачення як новий ринок.

Рекомендовані джерела інформації:

1. Десятник Г. О. Історія телебачення : тексти лекцій, наук. ред. С. І. Горевалов] ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т журналістики, Каф. кіно- і телемистецтва. Київ : КНУ, 2018. 93 с.
2. Мащенко І. Г. Телевізійні аномалії. Мас-медійні історії в деталях. Київ: вид-во Телерадіокур'єр. 2005. 216 с.
3. Мащенко І.Г. Хроніка українського радіо і телебачення в контексті світового аудіовізуального процесу. К.: Україна, 2005. 384 с.

Семінар 3.

Поява телевізійної комерційної реклами

Структура семінару та питання для обговорення

Пропонується обговорення наступних питань:

- модель «прямого спонсорства»;
- поява назви «мильні опери» як результат рекламної стратегії виробників муючих засобів;
- перша офіційна реклама: охоплення аудиторії, вартість ефірного часу;
- психологія впливу: демонстрація товару в дії, залучення зірок, використання джінглів;
- поява «прихованої реклами» у серіалах та шоу;
- вплив реклами на контент і сітку мовлення.

Рекомендовані джерела інформації:

1. Литвиненко А. І. Становлення українського телебачення: навч. посібник. Київ : Навчально-науковий інститут журналістики, 2023. 153 с.
2. Лук'янець Т.І. Рекламний менеджмент: навч. посібник. 2-ге вид., доп. К.: КНЕУ, 2003. 440 с.
3. Мащенко І. Г. Міфи і реалії телерадіоефіру. Київ: вид-во Телерадіокур'єр. 2001. 288 с.
4. Миронов Ю.Б., Крамар Р.М. Основи рекламної діяльності: навчальний посібник. Дрогобич: Посвіт, 2007. 108 с.

Семінар 4.

Сучасна інфраструктура цифрового телебачення в Україні

Структура семінару та питання для обговорення

Пропонується обговорення наступних питань:

- різниця між аналоговим та цифровим мовленням;

- технологічна база та стандарти в Україні;
- державне регулювання та розвиток;
- стратегічні плани розвитку медіапростору України;
- використання цифрових медіа як інструменту для дистанційного навчання.

Рекомендовані джерела інформації:

1. Гресько О. В. Телерадіомовлення України в міжнародній комунікації. Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ : Київ. ун-т, 2016. 303 с.
2. Грицьків З.Д. Основи цифрового телебачення : навч. посіб. для студ.; Держ. ун-т «Львів. Політехніка». Л., 2000. 118 с.
3. Омелянюк І.В. Цифрове ефірне телебачення. Київ: вид-во Телерадіокур'єр. 2009. 192 с.
4. Мащенко І.Г. Хроніка українського радіо і телебачення в контексті світового аудіовізуального процесу. К.: Україна, 2005. 384 с.
5. Омелянюк І. В. Здольник М. І. Цифрове телебачення – технологічна революція в інформатиці на початку третього тисячоліття // Телерадіокур'єр. 2000. № 16.С. 81-84.

Семінар 5.

Тенденції розвитку українського медіаринку

Структура семінару та питання для обговорення

Пропонується обговорення наступних питань:

- трансформація медіаринку в умовах повномасштабного вторгнення;
- боротьба з дезінформацією;
- діджиталізація та зміна платформ споживання;
- використання ШІ для генерації контенту;
- конкуренція українських платформ за ексклюзивний контент.

Рекомендовані джерела інформації:

1. Гресько О. В. Телерадіомовлення України в міжнародній комунікації. Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ : Київ. ун-т, 2016. 303 с.
2. Копцева В.А. Сучасні конвергентні процеси в умовах функціонування «нових медіа» // URL: <https://articlekz.com/article/13270>
3. Проценко Д., Тупчієнко Д. Огляд підходів до регулювання нових конвергентних аудіовізуальних засобів масової інформації: міжнародний досвід». К., 2012. 112 с.
4. Потятиник Б.В. Інтернет-журналістика : навч. посіб. Львів : ПАІС, 2010. 246 с.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Для оволодіння матеріалом курсу окрім аудиторної роботи значна увага приділяється самостійній роботі, яка є основним способом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових аудиторних занять, і є невід'ємною складовою процесу вивчення конкретної дисципліни.

Навчальний матеріал дисципліни, передбачений робочим навчальним планом для засвоєння студентом у процесі самостійної роботи, вноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні аудиторних занять.

Під час самостійної роботи передбачається:

- ознайомлення та конспектування навчальної літератури;
- перегляд фільмів різних жанрово-видових форм;
- робота з ілюстративним та відеоматеріалом;
- інші форми роботи (у тому числі й творчі).

ТЕМАТИКА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

- 1 Опрацювання рекомендованої літератури за темами.
- 2 Специфіка розвитку телебачення у країнах Європи і Америці.
- 3 Характеристика становлення телебачення доби СРСР у 1930-х рр..
- 4 Поява телевізійної комерційної реклами.
- 5 Поява супутникового телебачення.
- 6 Поява кабельного телебачення.
- 7 Аудиторія як основний споживач.
- 8 Особливості життєвого циклу контенту на телебаченні.
- 9 Явище конвергенції в медіаіндустрії.
- 10 Основні етапи розвитку цифрового телебачення.
- 11 Розвиток технологій і споживання контенту.
- 12 Проблеми розвитку сучасного телемовлення в Україні.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ РЕФЕРАТУ (в умовах дистанційного навчання)

РЕФЕРАТ є однією з можливих форм модульного (поточного) контролю знань під час дистанційного навчання. Студенту надається право обрати тему реферату зі списку тематики самостійної роботи (дивись попередній розділ). Реферати, як правило, готуються студентами упродовж семестру і, за умов дистанційного навчання, можуть бути (за згодою з викладачем) варіантом проміжного контролю знань з конкретної теми.

Структура реферату. Приблизний обсяг структурних частин контрольної роботи: титульний аркуш – 1 ар., зміст – 1 ар., вступ – 1 – 2 ар., текст основної частини за планом 5 – 7 ар., висновки (1 ар.), список використаних джерел (1 ар.).

Текст реферату. Реферат передбачає вільний вибір стилю тексту (науковий реферат, аналітичний огляд, доповідь, есе, стаття), що дозволяє студенту бути вільними у принципі побудови роботи, виборі ключових концепцій.

Починати роботу слід із визначенням змістовних особливостей теми. На даному етапі роботи бажаним є попереднє ознайомлення з обраною літературою та навчальними виданнями задля визначення основного кола проблем, після чого розробляється структура роботи, яка нотується у вигляді розгорнутого плану основної частини.

План має містити пункти, які семантично відтворюють зміст визначених студентом проблем, які в свою чергу можуть передбачати підпункти. Крім того, в плані мають бути відображеними усі інші структурні частини контрольної роботи, а саме – вступ, висновки, список використаних джерел та, за необхідності, додатки. Розроблений студентом план є змістом роботи, який розташовується одразу після титульного аркуша.

Роботу над текстом основної частини слід розпочати з ознайомлення та вивчення масиву джерел, які виступають інформативною основою реферату. При написанні реферату дозволяється використання інформації з навчальних чи профільних сайтів Інтернету, які обов'язково слід внести до списку використаних джерел, вписавши їх до загального алфавітного ряду (кожен з них повинен бути описаний за назвою ресурсу або документу).

Текст реферату обов'язково має містити посилання на відповідну літературу. Відсутність посилань в тексті сприймається при перевірці як відвертий плагіат, що тягне за собою відповідні наслідки (див. наведені нижче

критерії оцінювання). Наведення в тексті власної точки погляду на означену проблему має бути достатньо аргументованим.

Висновки, як обов'язкова частина реферату, повинні відбивати основні положення. Працюючи над ними слід пам'ятати, що це – чи не сама вагома частина роботи. Скупість висновків також доводить низький рівень опанування матеріалом, не достатнім зануренням в обрану тему.

Оформлення реферату має бути виконаним на належному рівні за встановленим зразком. Загальний обсяг реферату становить 8-10 аркушів (формат А 4; шрифт – Time New Roman; кегль – 12; параметри оформлення сторінки: верхній та нижній береги – 20 мм, лівий – 30 мм, правий – 10 мм, інтервал між рядками – 1). Номери сторінок розташовуються у верхньому куті праворуч.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Перші спроби передачі телевізійного сигналу на відстань.
2. Початковий період розвитку телебачення у світі.
3. Основні фактори розповсюдження телебачення.
4. Специфіка розвитку телебачення у тоталітарних країнах (Німеччина, СРСР).
5. Розвиток телебачення після Другої світової війни.
6. Поява відеозапису на телебаченні, вплив винаходу на виробництво телевізійного контенту.
7. Поява телевізійного серіалу.
8. Поява телевізійного серіалу в Україні.
9. Кінематограф і телебачення: від конкуренції до співпраці.
10. Становлення українського телебачення.
11. Розвиток телебачення у другій половині ХХ століття.
12. Функції телебачення.
13. Суспільне телебачення: завдання, принципи функціонування, особливості контенту.
14. Суспільне мовлення в Україні: особливості становлення і розвитку.
15. Явище конвергенції в медіаіндустрії.
16. Розвиток телебачення в Україні: виклики, досягнення.
17. Тенденції розвитку телебачення в Україні.
18. Вплив сучасних технологій на індустрію телевізійного контенту.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Обов'язкова

1. Гресько О. В. Телерадіомовлення України в міжнародній комунікації. Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ : Київ. ун-т, 2016. 303 с.
2. Гресько О.В. Трансформація медійного контенту в умовах конвергенції ЗМК // URL:
http://seanewdim.com/uploads/3/4/5/1/34511564/gresko_o._the_transformation_of_media_content_in_terms_of_convergence.pdf
3. Грицьків З.Д. Основи цифрового телебачення : навч. посіб. для студ.; Держ. ун-т «Львів. Політехніка». Л., 2000. 118 с.
4. Зернецька О.В. Створення диджитального єдиного ринку для Європи (цивілізаційний прорив) // UA Foreign Affairs. 2017. №7. С. 40-44.
5. Зубченко С. Пріоритети забезпечення гуманітарної присутності України в світі. Аналітична записка / Національний інститут стратегічних досліджень // URL: http://old2.niss.gov.ua/content/articles/files/111AZ_Zubchenko_01032019-d0628.pdf
6. Десятник Г. О. Історія телебачення : [тексти лекцій] / Г. О. Десятник, А. І. Іщенко ; [наук. ред. С. І. Горевалов] ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т журналістики, Каф. кіно- і телемистецтва. Київ : КНУ, 2018. 93 с.
7. Копцева В.А. Сучасні конвергентні процеси в умовах функціонування «нових медіа» // URL: <https://articlekz.com/article/13270>
8. Литвиненко А. І. Становлення українського телебачення: навч. посібник. Київ : Навчально-науковий інститут журналістики, 2023. 153 с.
9. Лук'янець Т.І. Рекламний менеджмент: навч. посібник. 2-ге вид., доп. К.: КНЕУ, 2003. 440 с.
10. Люлько А.О. Порівняльний аналіз становлення та розвитку новітніх медіа в США та Україні // Національний університет «Києво-Могілянська академія», Могілянська школа журналістики. URL:
http://msj.ukma.edu.ua/images/uploads/textblog/08_10_Lulko_Andriy_diplom2008.pdf
11. Медведик А.Д. Основи телебачення: конспект лекцій для студ. Одеса: Наука і техніка, 2008. 155 с.
12. Миронов Ю.Б., Крамар Р.М. Основи рекламної діяльності: навчальний посібник. Дрогобич: Посвіт, 2007. 108 с.
13. Мудрак Лариса. Конвергентні медіа як наукова категорія та суб'єкт інформаційного простору // Вісник Національної академії державного управління. URL: <http://visnyk.academy.gov.ua/wp-content/uploads/2013/11/2013-2-34.pdf>

14. Печеранський Ігор. Конвергентна журналістика у сучасному медійному дискурсі // URL: <http://audiovisual-rt.knukim.edu.ua/article/view/185683/187124>

15. Омелянюк І.В. Цифрове ефірне телебачення. Київ: вид-во Телерадіокур'єр. 2009. 192 с.

16. Мащенко І. Г. Телевізійні аномалії. Мас-медійні історії в деталях. Київ: вид-во Телерадіокур'єр. 2005. 216 с.

17. Мащенко І.Г. Хроніка українського радіо і телебачення в контексті світового аудіовізуального процесу. К.: Україна, 2005. 384 с.

18. Проценко Д., Тупчієнко Д. Огляд підходів до регулювання нових конвергентних аудіовізуальних засобів масової інформації: міжнародний досвід». К., 2012. 112 с.

19. Сірінюк-Долгарьова К. Конвергентність як домінуюча ознака новітніх медіа // URL: https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php?file=/163671/mod_resource/content/.pdf

Додаткова

20. Економічна привабливість української культури. Аналітична доповідь // URL:

http://www.ier.com.ua/files/publications/Special_research/2019_UCF_report_full.pdf

21. Мащенко І. Г. Міфи і реалії телерадіоефіру. Київ: вид-во Телерадіокур'єр. 2001. 288 с.

22. Міждисциплінарне пізнання закономірностей сучасного екранного дискурсу: зб. наук. пр. / Безручко О. В. та ін; відп. ред. Г. П. Чміль, І. В. Зубавіна. Київ, 2014. 239с.

23. Омелянюк І. В. Здольник М. І. Цифрове телебачення – технологічна революція в інформатиці на початку третього тисячоліття // Телерадіокур'єр. 2000. № 16.С. 81-84.

24. Потятиник Б.В. Інтернет-журналістика : навч. посіб. Львів : ПАІС, 2010. 246 с.

25. Сірінюк-Долгарьова К. Глобальний новинний дискурс: тенденції функціонування англomовних інтернет-медіа: монографія. К.: ЦВП, Запоріжжя: ЗНУ, 2012. С.69-72.

Інформаційні ресурси

Академія Української Преси – URL: <http://www.aup.com.ua/>

Детектор Медіа – URL: <https://detector.media>

Європейська Аудіовізуальна Обсерваторія –

URL: <https://www.obs.coe.int/en/web/observatoire/>

Концерн радіомовлення, радіозв'язку та телебачення –

URL: <https://www.rrt.ua/>

Міністерство цифрової трансформації України –

URL: <https://thedigital.gov.ua/>

Національний інститут стратегічних досліджень – URL: <https://niss.gov.ua/>

Національна Рада України з питань телебачення і радіомовлення –

URL: https://www.nrada.gov.ua/claim_cat/tehnichni-problemy-yakist-sygnalu/

Незалежна асоціація телерадіомовників – URL: <http://umediahack.org.ua>

Навчально-методичне видання

ІСТОРИЯ ТЕЛЕБАЧЕННЯ

ПРОГРАМА

та навчально-методичні матеріали
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
які навчаються за спеціальністю
021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво»,
галузь знань 02 «Культура та мистецтво»

Освітньо-професійна програма КІНОТЕЛЕРЕЖИСУРА

Укладач:

Черкасова Н.О.,

кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри кінотелережисури
та сценарної майстерності

Комп'ютерний набір: Н. Черкасова

Видається в авторській редакції